

AMIIGA IN LOKALNI NAČRT UPRAVLJANJA VIRA PITNE VODE – ZAKAJ GA POTREBUJEMO?

Brigita Jamnik (JP VO-KA), Joerg Prestor
(GeoZS)

Interreg
CENTRAL EUROPE

European Union
European Regional
Development Fund

AMIIGA

O ČEM BOMO GOVORILI

IZHODIŠČA

KAKŠEN JE NAŠ
IZZIV?

KAKO IN ZAKAJ
NAJ TVORIMO
NAČRT
UPRAVLJANJA?

KAJ DELAMO SLO
PARTNERJI?

Interreg
CENTRAL EUROPE

European Union
European Regional
Development Fund

AMIIGA

IZHODIŠČE ZA PROJEKT AMIIGA

- INCORE (1999-2003) – 5th Framework Programme
- MAGIC (2005-2008) – INTERREG IIIB CADSES
- FOKS (2008-2012)- INTERREG CE 2007-2013
- **INCOME (2009-2012) – Life+**
- MagPlan (2010-2015) – Life+

IZHODIŠČE ZA PROJEKT AMIIGA

- AMIIGA se ukvarja s problematiko onesnaženja/upravljanja podzemne vode na funkcionalnih mestnih območjih (FMO/FUA).
- Podzemna voda je vir pitne vode, osnova za turizem, kmetijstvo, razvoj gospodarstva...
- Območje vodnega telesa podzemne vode obsega tako mestna območja kot zaledje.
- Podzemna voda in onesnaženja v njej ne poznajo administrativnih meja.
- V EU je (pre)malo izkušenj upravljanja podzemne vode na nivoju FUA.
- Sedanje prakse in ukrepi niso dovolj učinkoviti in zadostni.

PROJEKT AMIIGA

Celovit pristop k upravljanju kakovosti podzemne vode v funkcionalnih mestnih območjih

Integrated Approach to Management of Groundwater quality In functional urban Areas

O projektu

Partnerji/pilotna območja

Trajanje projekta

Cilji

Pilotni primer Ljubljana

4 delovna območja (WA)

- Območje „Stegne-Hrastje“
- Območje „Dravlje-Moste“
- Območje „Barje“
- Območje „Brest“

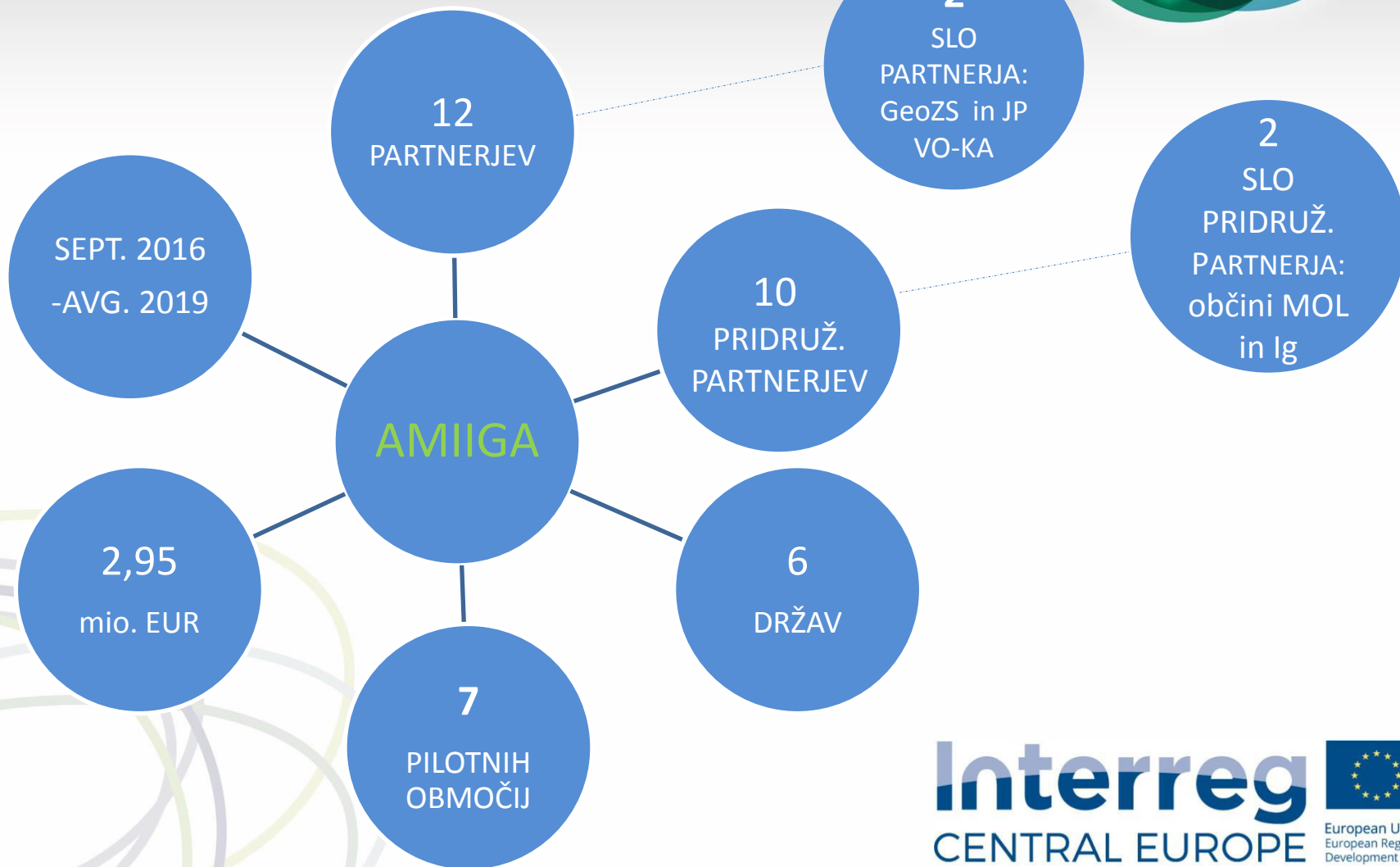
Načrt upravljanja

Interreg
CENTRAL EUROPE
European Union
European Regional
Development Fund

AMIIGA

2018

AMIIGA V ŠTEVILKAH

AMIIGA PILOTNA OBMOČJA

1 | Zadar/HR

Kraški vodonosnik, ranljiv, oskrba s pitno vodo, mikrobiološko onesnaženje, (odpadna voda, greznice, živalske farme), razviti orodja za kraške razmere

2 | Ljubljana/SI

1 vodno telo, oskrba s pitno vodo
4 območja onesnaženja (Cr (VI), NO₃, pesticidi, novodobna onesn., etc.), remediacija z vidika oskrbe s pitno vodo

3 | Milan/IT

2 vodonosnika
razpršeno onesnaženje s LCH, razlikovanje med točkovnim in razpršenim onesnaženjem

4 | Parma/IT

kvartarni vodonosnik
1 onesnaženo območje z LCH, kontrola naravnih samočistilnih sposobnosti

5 | Novy Bydzov/CZ

kvartarni vodonosnik
6 onesnaženih območij z LCH, bioremediacija

6 | Jaworzno/PL

kvartarni, triasni in karbonski vodonosniki, oskrba s pitno vodo, LCH in pesticidi, bioreaktivna pregradna stena

7 | Stuttgart/DE

7 vodonosnikov, mineralni izviri, turizem
LCH v oblakih, sistem spremljanja učinkov remediacije

Različne lokalne HG razmere, zakonodaja in nameni usmerjeni v isti ključni cilj: „načrt upravljanja podzemne vode“.

AMIIGA – V KATERO SMER?

IZBOLJŠATI NAČRTOVANJE IN
ODLOČITVE

ZA GOSPODARJENJE
S PODZEMNIMI VODAMI

V FUNKCIONALNIH MO

AMIIGA

LOKALNI
NAČRT
UPRAVLJANJA
PODZEMNE
VODE

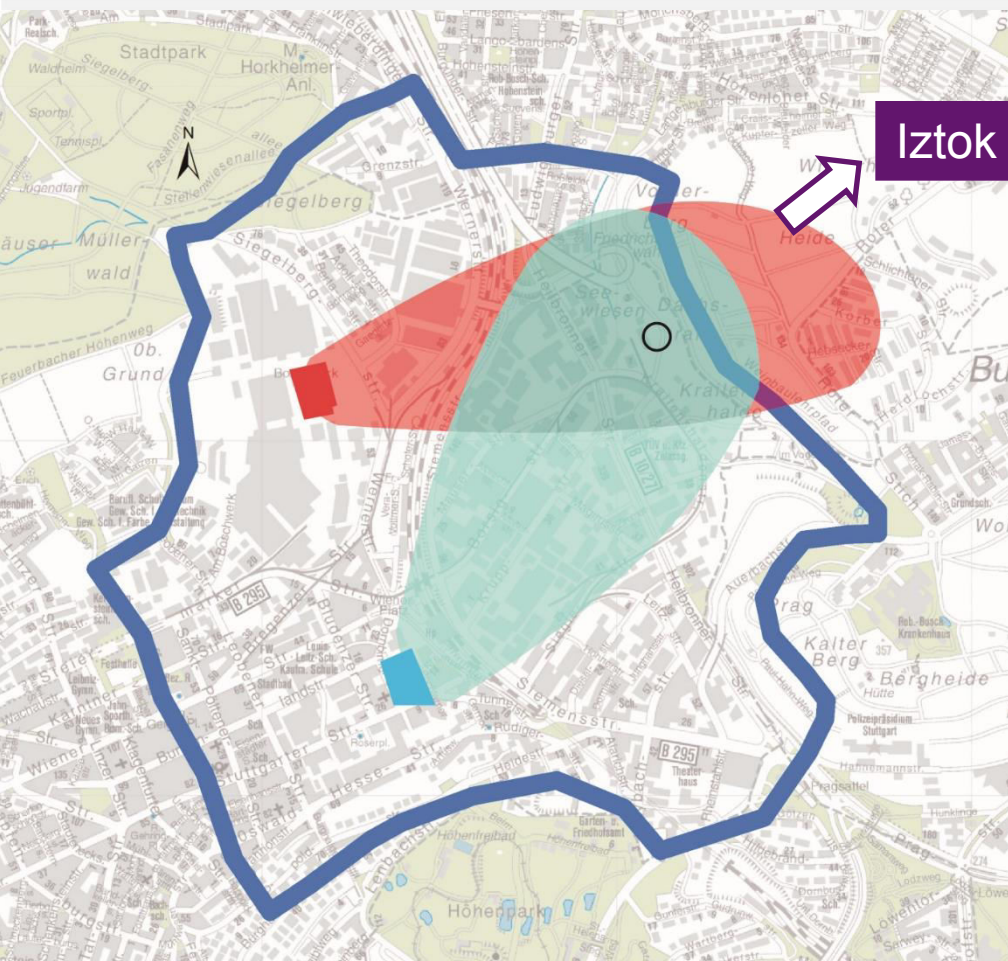
Interreg
CENTRAL EUROPE

AMIIGA

KAKŠEN JE NAŠ IZZIV?

- Administrativna meja
- Onesnaženje A
- Onesnaženje B
- Točka monitoringa, onesnažena z ■ ■ ■ ?

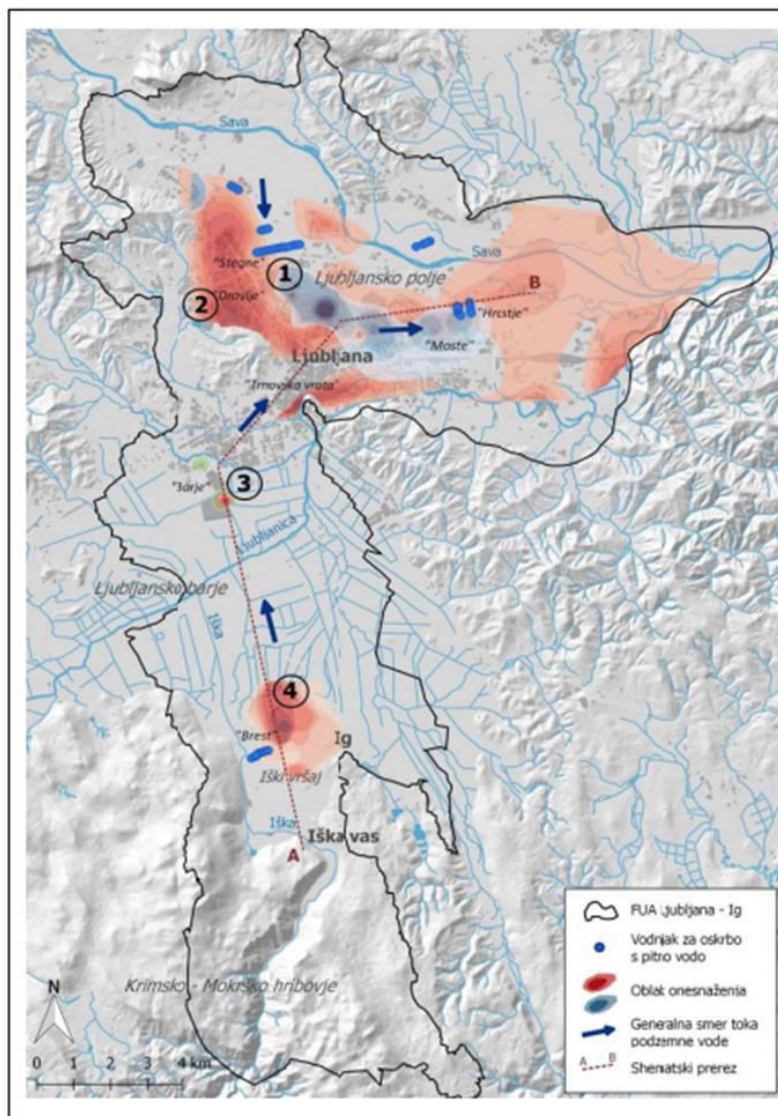

Kompleksna geološka zgradba

Kako začeti?

Naš izziv je onesnaženje z več onesnaževali iz različnih (pogosto neznanih) virov na FMO iz neznanih virov & kako pravilno ukrepati?

INFO O PILOTNEM OBMOČJU LJ-IG

Imena delovnih območij (1-4)

- izvor onesnaževal
- značilna onesnaževala:

1: Stegne - Hrastje

- industrijski
- krom VI (šestvalentni krom)

2: Dravljje - Moste

- urbani
- nitrat, organska topila in novodobna onesnaževala (farmacevtske učinkovine, plastifikatorji, inhibitorji korozije)

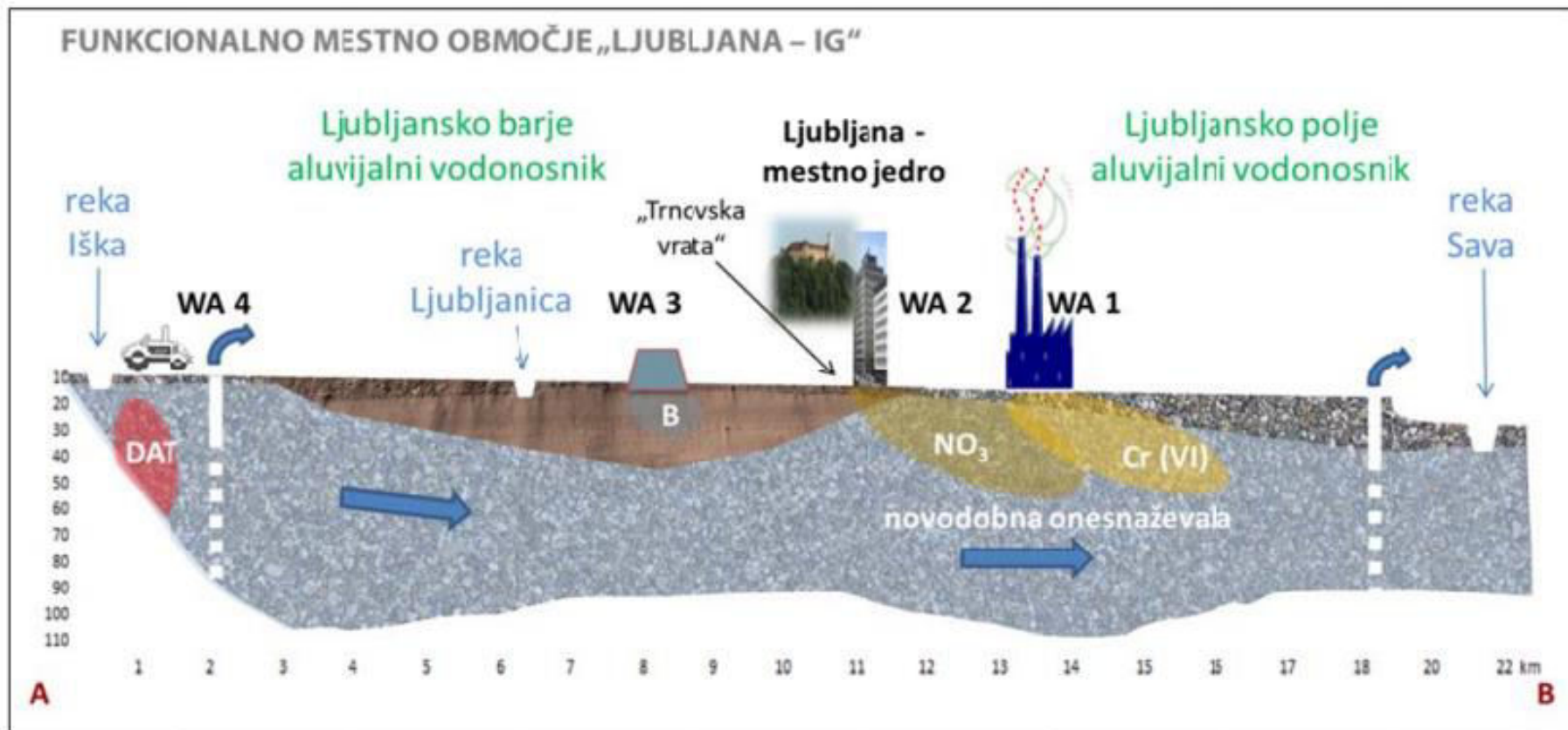
3: Barje - južno območje Ljubljane

- odlagališče, urbani
- bor, amonij, mangan, železo, arzen, novodobna onesnaževala, organska topila

4: Brest - Iški vršaj

- kmetijstvo
- desetilatrazin (DAT), atrazin (AT)

INFO O PILOTNEM OBMOČJU LJ-IG

OCENA TVEGANJA/PRIORITETE

		Analiza tveganja z vidika varne oskrbe s pitno vodo		
Razvrstitev tveganja	Delovno območje (WA)	Današnje stanje	Potencialno onesnaženje	Želeno stanje
I	Brest WA 4	Visoko tveganje	Visoko tveganje	Srednje tveganje
II	Stegne-Hrastje WA 1	Srednje tveganje	Visoko tveganje	Nizko tveganje
III	Dravljje-Moste WA 2	Srednje tveganje	Visoko tveganje	Nizko tveganje
IV	Barje WA 3	Nizko tveganje	Srednje tveganje	Nizko tveganje

REMEDIACIJSKI UKREPI ZA OBMOČJE 4

DELOVNO OBMOČJE 4: Brest – Iški vršaj

- Bioremediacijski ukrepi/mikrobiološka in-situ razgradnja
- Izčrpavanje onesnaževala in odvodnjavanje/čiščenje
- Umetno napajanje vodonosnika in razredčevanje vira onesnaženja

KAKO PO KORAKIH DO CILJA

Tehnični nivo

- raziskati sistem
- določiti onesnažena območja
- določiti ciljne vrednosti
- izbrati ustrezno remediacijsko metodo
- meriti učinke remediacije
- vzpostaviti monitoring kakovosti

Administrativni nivo

- pridobiti finančna sredstva
- slediti zakonodaji
- vključiti deležnike (odločevalce na lokalnem/državnem nivoju, urbaniste, konzultante, lastnike zemljišč)

Potreba po dolgoročnem načrtu upravljanja virov pitne vode

Razmišljati celovito že od začetka in tvoriti izvedljiv načrt!

NAČRT UPRAVLJANJA PODZEMNE VODE

NAČRT UPRAVLJANJA PODZEMNE VODE

Izvedba ukrepov

Opis sistema

- dinamika & contam.
- raziskave
- koncept. model
- modeliranje

Ocene
& napovedi

Ciljne vrednosti
in prioritete

Ocena
izvedljivosti

Odnosi z
javnostmi

Razumeti sistem in procese, povezane z njim.

NAČRT UPRAVLJANJA PODZEMNE VODE

Izvedba ukrepov

- financiranje
- odobritev

Opis sistema

- dinamika & contam.
- raziskave
- koncept. model
- modeliranje

Ocene & napovedi

Ciljne vrednosti in prioritete

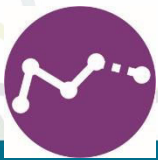

Ocena izvedljivosti

Odnosi z javnostmi

- RIG

Predvideti obnašanje sistema v različnih pogojih.

NAČRT UPRAVLJANJA PODZEMNE VODE

Izvedba ukrepov

- financiranje
- odobritev

Opis sistema

- dinamika & contam.
- raziskave
- koncept. model
- modeliranje

Ocene & napovedi

Ciljne vrednosti in prioritete

- zakonodaja
- namen

Ocena izvedljivosti

Odnosi z javnostmi

- RIG

Določiti, katere ciljne vrednosti želimo doseči in določiti prioritete.

NAČRT UPRAVLJANJA PODZEMNE VODE

Izvedba ukrepov

- financiranje
- odobritev

Opis sistema

- dinamika & contam.
- raziskave
- koncept. model
- modeliranje

Ocene & napovedi

Ciljne vrednosti in prioritete

- zakonodaja
- namen

Ocena izvedljivosti

Odnosi z javnostmi

- Regionalne
interesne
skupine

Določiti pot do cilja, oceniti stroške ukrepov, monitoring ukrepov in izvedljivost.

NAČRT UPRAVLJANJA PODZEMNE VODE

2018

1 | Zadar

2 | Ljubljana

3 | Milan

4 | Parma

5 | Novy Bydzov

6 | Jaworzno

7 | Stuttgart

1. Osnova & izhodišča

- Definicija delovnega območja in FMO
- Razširjenost/dinamika onesnaženja

2. Cilji

- Končne vrednosti konc. onesnaževal po ukrepih
- Določitev prioritete
- Upoštevanje zakonodaje

3. Remediacijski ukrepi

- Študija izvedljivosti

4. Monitoring ukrepov

- Spremljanje učinkovitosti

5. Implementacija

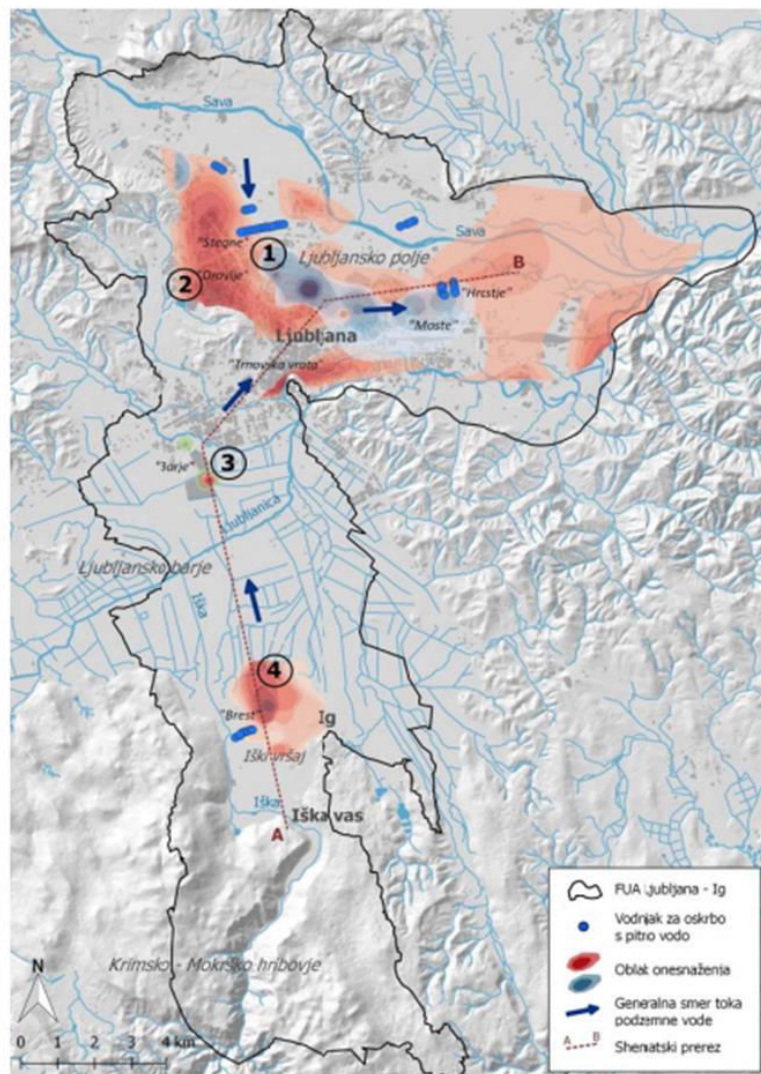
- Akcijski načrt & časovnica
- Finance
- Deležniki

⇒ 6 Načrt
upravljanja

Navodila
&
Strategija

Vzpostaviti koncept strategije upravljanja onesnaženih podzemnih voda.

INFO O PILOTNEM OBMOČJU

Imena delovnih območij (1-4)

- izvor onesnaževal
- značilna onesnaževala:

1: Stegne - Hrastje

- industrijski
- krom VI (šestvalentni krom)

2: Dravljje - Moste

- urbani
- nitrat, organska topila in novodobna onesnaževala (farmacevtske učinkovine, plastifikatorji, inhibitorji korozije)

3: Barje - južno območje Ljubljane

- odlagališče, urbani
- bor, amonij, mangan, železo, arzen, novodobna onesnaževala, organska topila

4: Brest - Iški vršaj

- kmetijstvo
- desetilatrazin (DAT), atrazin (AT)

KAJ SLEDI V AMIIGA

- Organizacija srečanja projektne skupine AMIIGA v Ljubljani, 24. – 26. 9. 2018,
- Zaključek načrta upravljanja s podzemnimi vodami za FMO Ljubljana-Ig,
- Sodelovanje AMIIGA pri pripravi Programa varstva okolja 2020-2025,
- Priprava predloga Uredbe o ukrepih na območju vodonosnikov Lj. polja in Barja,
- Prenos znanja in rezultatov lokalnega načrta upravljanja na regionalno in državno raven (NUV).

AMIIGA PO AMIIGA

1. „Celostna strategija“ upravljanja s podzemnimi vodami
in
2. Vzpostavitev finančnih mehanizmov

za pripravo in realizacijo ukrepov ter spremljanje uspešnosti in učinkovitosti ukrepov

na lokalnem/regijskem nivoju.